

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov

LETO—YEAR X.

Entered as second-class matter January 23, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., PETEK 5. OKTOBRA (OCTOBER) 1917

STEV.—NUMBER 234.

Nova odkritja Bernstorffove korupcije v Ameriki. Sijajni uspehi nove angleške ofenzive v Belgiji.

BULO PAŠA IN GROF BERNSTORFF.

Nemški poslanik je naložil poldrugi milijon dolarjev na ime francoskega špijona.

ČEMAR JE BIL V MORGANOVIH BANKAH.

New York, 4. okt. — Državni sodnik Merton E. Lewis je danes izrekel iz priče Hugo Bernstorff, zastopnika nemške banke v Berlinu, da je poslanik grof Bernstorff upravljaval fond, ki je bil v šestih newyorških bankah na ime Bulo paše, kateri je v zaporu v Parizu. Schmidt je predal, da je prejel denar iz Berlina v marecu 1916, ob času, ko je bil Bulo v New Yorku. Poslanik je osem brezzičnih telegramov, ki so bili izmenjeni med njim in zunanjim ministrom v Berlinu, ki so jih poslali iz Berlina čez Sayville. Eden telegramov vsebuje pooblastilo, da Schmidt izroči Bernstorffu pol milijona dolarjev, ki so bila naložena v nemški Guaranty Trust Co. na ime Deutsche Bank v Berlinu. Bernstorff se skriva v teli brojavkah pod imenom "Charles Gledhill", ki je bil ministarstvo v Berlinu se imenovalo "William Foxley". Bernstorff je bil v Guaranty Trust Co. je imel imena "Fred Hooven". Bernstorff je imel v New Yorku imenojeno svoto, ki je znašala 1,683,500, je Bernstorff imel v Royal Bank of Canada in v drugih bankah v New Yorku. Bernstorff pravi, da ni nič vedel, kaj gre denar in v kakšne namene se rabi. Govori se, da je imel Bernstorff okrog 25 milijonov dolarjev v špijonske in podkupniške svrhe.

Pariz, 4. okt. — Danes se vrši sodna preiskava proti Bulo paši, nemškemu vohunu na francoskem. Zlaj se je odkrilo, da je Bulo glavni blagajnik nemških špijонов v Franciji in njegovim svoto so bili mnogi finančni zadevi, med katerimi so bile tudi denarjeve banke v New Yorku.

Kot je dognala tajna preiskava, je Bulo paša lani obiskal New York in naložil velike svote denarja v bankah. J. P. Morgan & Co. Gotovo svoto je naložil tudi v newyorških podružnicah kanadske banke. Državni pravdnik Bernstorff, ki je na prošnjo francoske preiskal stvar, je našel, da je imel Bulo 1,683,500 dolarjev v newyorških bankah; to je pa le četrtina celotne svote, ki menja presegla osem milijonov dolarjev. V Morganovi banki je še danes 250 Bolovega denarja.

Vodstvo Morganovih bančnih svotov seveda trdi, da niso vedeli, kaj je bil denar v resnici. Bernstorff je izdal za francoskega špijona. Na njega je bil naložen denar ob časa do časa v čem, ki je bil potem zamenjal v Parizu in plačeval nemške agente.

Bernstorff je dobival iz Berlina čez Lansko leto je Bulo paša naložil dve večji svoti denarja v lastnika dveh vplivnih časopisov v Parizu, kateri je hotel pripraviti za mirovno propagando ob času nemške ofenzive v Verdunu. Lastnika časopisov sta bili: Fort Sheridan in Fort Houston.

Washington, D. C. — Ko bo dosegel drugi kurz za oficirje v Fort Sheridanu, preneha forta biti v službi za oficirje.

Oficirje za tretjo armado izvežijo direktno v sedanjih šestnajstih bataljoni za narodno armado in v oporiščih regularne armade v Fort Blissu, Tex. Fort Houston, Tex., in Chickamaugi.

Fort Sheridan opuščen kot oficirsko vežbališče.

Washington, D. C. — Ko bo dosegel drugi kurz za oficirje v Fort Sheridanu, preneha forta biti v službi za oficirje.

Oficirje za tretjo armado izvežijo direktno v sedanjih šestnajstih bataljoni za narodno armado in v oporiščih regularne armade v Fort Blissu, Tex. Fort Houston, Tex., in Chickamaugi.

USTANAVLJA SE NOVA STRANKA.

V Chicagu so se sešli zastopniki socialistov, suhačev, progresivstov in neodvisnih, da ustanove novo stranko.

IZDELAN PROGRAM.

Chicago, Ill. — V Chicagu so se sešli pripadniki štirih strank, da ustanove novo stranko. Zastopani so socialisti ali socialni demokrati, progresivci, prohibicionisti in zagovorniki dohodninskega davka.

Nova stranka postavi svoje kandidate za senat in kongresno zbornico v letu 1918 in upa da doseže uspehe. Na konferenci je zastopanih okoli 20 glasov od vsake struje, ki se zgrnejo v eno stranko.

Program stranke je že izdelan in bo predložen konferenci, da ga sprejme, popravi ali zavrne. Glavne točke v programu so: Popolna prohibicija, splošna in enaka volilna pravica za oba spola, inicijativa, referendum in odpoki, kratka glasovnica, upravni proračun, proporcionalno zastopstvo v zakonodajnih zborih. Višjemu sodišču se vzame moč da sklepa o ustavnosti sprejetih zakonov. O ustanovitvi zakonov ima pravico sklepati le ljudstvo s splošnim glasovanjem. To je politični del programa.

Gospodarski del programa zahteva odstranitev zemljišnega monopola, podružabljenje premogovnikov, olnjatih parnih in električnih železnic, vodnih sil, naprav za razsvetljavo, kreditni zakon za kmetstvo, državno zavarovanje živine in pridelka proti naravnim katastrofam. Pravico izdajati denar ima le vlada in banke so izključene od posredovanja. Direktno državno posojilo za ljudstvo, inkorporiranje vse meddržavne kupčije po zvezni vladi. Nastavljenje organiziranih delavcev pri vladnih delih, okrajšanje delavnika, tovarniško in rudniško nadzorstvo, odprava otroškega dela, osemurni delavnik, prepoved za razpošiljanje blaga iz države v državo, ki so ga producirali žene in otroci, ki so ga delali več kot osem ur in šest dni v tednu.

Imena nova stranka še nima, toda vsaj znamenja kažejo, da se vse štiri struje zedinijo na skupen program in da potem skličejo narodno konvencijo, ki vdahne življenje novi stranki.

Voditelji na konferenci so: Socialni demokratje ali socialisti: J. G. Phelps Stokes iz Philadelphije; Rose Pastor Stokes; profesor Montague iz kolumbijske univerze; David C. Coast, bivši podgovernor države Idaho; A. M. Schlesinger iz državne obhiskse univerze; Demarest Lloyd iz Chicaga.

Progresivci: Mathew Hale, narodni predsednik; J. A. H. Hopkins, narodni blagajnik; Fred H. Chase, narodni tajnik. Prohibicionisti: Virgil G. Hinshaw, narodni predsednik; Ira Landrith, narodni podpredsednik; kandidat; Robert Patten iz Illinois; sodnik Hason L. Peeke iz države Ohio.

Pristaši osebne dohodninskega davka: Mrs. Joseph Fels, Louise Wallace; F. C. Hawe. Skupina neodvisnih: Rt. Rev. Joseph Buch iz St. Cloud, Minn.; William F. Cochran, milijonar in reformator iz Baltimorja; rev. oče Maguire, profesor sociologije na učilišču Sv. Viktorja v Bourbonnaisu, Ill.

Program je izdelal socialist Spargo.

80 ČLANOV I. W. W. JE ŽE ARETIRANIH.

Odborniki organizacije in uradni ki njenih glasil so obtoženi mnogih prestopkov.

ŠE JIH ARETIRAJO 86.

Chicago, Ill. — Do zdaj so oblasti aretirale 80 članov I. W. W. Aretirajo jih še šest in osemdeset.

V čikaškem distriktu so bili aretirani: Illinois — George Andreyehine, Richard Brazier, Ralph H. Chaplin, Edward Hamilton, Clyde Hough, William D. Haywood, Vladimir Lossieff, Bert Lorton, Herbert Mahler, Paul Pika, Charles Plahn, Charles Rothfisher, Ben Schrader, vsi iz Chicaga; John U. Planener, Wankegan; Harrison Haight in Fred Nelson, Rockford; Joseph Usapiet; Springfield. Michigan — Arthur C. Christ in Otto Justh, Detroit.

Ohio — David Ingar, Youngstown; James M. Slovick, Cleveland; Samuel Scarlett, Akron.

Osem so jih aretirali v zadnjih 24 urah: R. J. Bobba, Julio Blanco, Rogers F. Culver, W. J. Lewis, Joseph A. Oates, vsi iz Globe, Arizona; Herbert McGutchie, Phoenix, Arizona; Stanley M. Dendieki, Rome, N. Y.; James H. Manning, Fresno, Cal.

Otto Christensen, advokat obtoženeev, izjavlja, da obtožbenice ne držala in da je navadna govornica.

Javni tožitelj Cline izjavlja temu nasprotno, da pravi dokazi še niso bili objavljeni in da bo ljudstvo razočarano, ko izve za vsa hudodelstva I. W. W.

MILWAUKEE LEADER VSTAVLJEN.

Washington, D. C. — Glavni poštar Burleson je odredil, da se "Milwaukee Leaderju" vzame pravica do drugega poštnega razreda. Odredba je bila izdana po zakonu o trgovini s sovražnikom.

Odstavek v zakonu se glasi: Od pošte je izključen vsak list, okrožnica, časopis, letak, knjiga ali vsaka druga tiskovina, ki zagovarja ali priporoča izdajstvo, ali nasilno nasprotovanje proti vsakemu zakonu Združenih držav.

Burleson je ob tej priliki izjavil: "Nismo proti socialističnim listom kot razredu, toda le proti listom, ki priporočajo take reči. Zakon o trgovini s sovražnikom je le dodatek k zakonu o špijonah in naklada časnikom v državi dolžnost, da sami cenzurirajo sebe in predložijo svoje članke v prevodu."

"Leader" je vodilni socialistični list v Wisconsinu in eden največjih v Združenih državah. Nasprotovalec je vojaško-obveznem zakonu.

Predsednik je podpisal včeraj zakon o trgovini s sovražnikom in zdaj je potreba, da vsi neangleški listi predložijo poštarju prevedene članke o vojni.

Glavni poštar Burleson je raztolmačil, da imajo lokalni postarji pravico, da ne razpošljejo listov po pošti, če smatrajo članek protizakonit.

MONTANA IMA 90,354 JELENOV.

Helena, Mont. — Državna lovska komisija je dokončala štetje jelenov (elkov), s katerimi je pričela spomladi in dognala, da je v državi 90,354 jelenov. Pri štetju so ji pomagali zvezni uradniki. Števec so pri tem poslu prenesli mnogo trpljenja, kajti prišli so v divje kraje, v katere nikdar ne stopi noga civiliziranega človeka.

KAJ POMENI PODRAŽITEV MLEKA.

V Chicagu se je mleko podražilo na 13c in v New Yorku na 15c kvort. Hud udarec za otroke.

FARMAR DOBI LE POLOVICO CENE.

Chicago, Ill. — Nekatere mlekarke tvrde v Chicagu prodajajo mleko po 13c kvort, druge po 12c. V New Yorku se je podražilo mleko za 1½ pri kvortu in stane kvort 15 centov.

Kaj pomeni podražitev mleka za dojenčke? Umrljivost med njimi se pomnoži, ker siromašni stariši nimajo denarja, da kupijo dojenčkom najprimernejšo, najzdravejšo in najnaravnjejšo hrano.

Ali nimamo v Združenih državah mogoče premalo krav, da gre cena za mleko tako navzgor? V Združenih državah je 22,000,000 krav, ena krava pride na pet prebivalcev, ki komaj povzijejo petino mleka, ki ga da krava.

Letno poročilo poljedelskega departamenta za leto 1910 pripoveduje, da dobi farmar, ki se peča z mlekarstvom, polovico od cene za svoj produkt. Poročilo pravi:

"Res je, da mlekar dobi več za svoje mleko, kot je dobival pred časom zdajšnjih visokih cen. Zdaj je preiskava v vseh krajih Združenih držav dognala, da prejema on (mlekar) piščih 50 odstotkov ali polovico cene, ki jo plača konzument. Druga polovica gre železniki, ki jo plača konzument."

Železnice vzamejo povprečno sedem odstotkov od cene, ki jo plača konzument. Če larnar vzame povprečno 50 odstotkov, železnice 7 odstotkov, ostane za trgovca z mlekom še 43 odstotkov.

Združene države so izročile Herbert C. Hooverju moč, da določi cene za živila in tako obvaruje ljudstvo pred visokimi cenami. Važno je za ohranitev dojenčkov, da živilska uprava kmalu preišče produkejske stroške za mleko, troške za razpečevanje mleka in profit, ki ga imata producent in trgovec. Le na ta način je mogoče dognati ceno, ki naj jo plačuje konzument za mleko.

CHICAGO POSTANE TRGOVECU S KROMPIRJEVEM.

Chicago, Ill. — Občinski odsek je priporočil, da mesto posodi \$200,000 "Municipalni zvezi za vzkladitvenje živil."

S tem denarjem kupijo krompir, ki ga vzkladitveno na municipalnem pomolu. Krompir bodo prodajali po režijskih troških.

VOJNI KREDIT SPREJET V SENATU.

Washington, D. C. — V senatu ni vzelo tri minute, da je sprejel konferenčno poročilo o vojnem kreditu za \$7,757,434,410. Poročilo je bilo odposlano kongresni zbornici.

VREME.

Chicago in okolica: V petek jasno in hladno. Severozapadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najnižja 49 in najvišja 63. Sonce izhaja ob 5:50, zahaja ob 5:27.

Angleži so v novem, silovitem navalu prodrli poldrugo miljo na deset milj široki fronti v Flandriji. Dosegli so glasovite hribe, ki tvorijo zadnjo obrambno postojanko Nemcev, preden se umaknejo na flandrsko planjavo. Trije nemški bataljoni zdrobljeni. Z drugih front ni nič posebnega.

AVSTRIJA HOČE MIR IN RAZOROŽENJE.

Amsterdam, 4. okt. — Grof Černin, avstro-ogrski minister za zunanje zadeve je izjavil te dni v Budapešti, da je Avstrija pripravljena sprejeti pogojni mir, Černin je govoril na neki pojedini, pri kateri je bil navzoč tudi Wekerle, ogrski ministrski predsednik.

Černin je po vesteh iz Budapešte izjavil sledeče:

"Centralne države so pripravljene začeti s mirovnim pogajanjem kakor hitro zavezniki stopijo na stališče pogojnega miru in se izrečejo za splošno razoroženje, ki pa mora veljati za mornarice ravno tako kot za armade na suhem. Ako zavezniki zavrnejo ta program, tedaj bodo centralne države prisiljene spremeniti svoj program in zahtevati odškodnino za nadaljne vojne izdatke."

Po mnenju grofa Černina je bilo oboževanje potrebno toliko časa, da se svet prepriča, da Avstrija ni umirajoča država, katero bi treba razdeliti. Nima upanja, da bi zavezniki sprejeli njegov mirovni program.

"Sedanja vojna nas je naučila — je rekel Černin — da moramo računati na povišanje militaristične sile v bodočnosti. Ako torej ostane stari sistem militarizma, bodo morale države podeseteriti stroške za oboževanje, ki bodo pri nekaterih večjih državah narasli na milijarde. To je nemogoče, kajti priti bi moral gospodarski polom. Če se vrne v militarni zemlja leta 1914, bi to pomenilo velikokoznižanje, ampak to še ne pomeni popolnega razoroženja. Rešitev problema je torej popolno razoroženje. Ogromne mornarice so ne potrebne, če se države enkrat izrečejo za stalni mir, in armade na suhem se imajo znižati v toliko v kolikor je potrebno varstvo notranjega reda in miru.

Vsaka država bo morala dati nekaj svoje neodvisnosti za jamstvo svetovnega mira. Sedanja generacija mogoče ne bo doživela dovršenega dela tega velikega pacifističnega gibanja. Stvar pojde počasi, smatram pa, da je naša dolžnost, postaviti se takoj na čelu temu gibanju in storiti vse, da se čim prej vresneli."

Černin je tudi rekel, da Avstro-Ogrska ni bila pripravljena za vojno in da se je pripravila še le potem, ko je bila vojna že v teku. Dejal je dalje, da centralne države niso ponudile separatnega mira Rusiji niti nobeni drugi državi, kakor je bilo poročano v zaveznikih državah.

(Grof Černin je izrekel debelo laž, če je dejal da se Avstrija ni pripravljala na sedanjo vojno. Topovi, ki so prve dni tojne podirali belgijske trdnjave, so bili večinoma avstrijski hoyitzerji, ki so bili izdelani v znanih škodovih tovarnah na Češkem. Avstrija je bila za Nemčijo najbolj militaristična država na svetu. Op. ured.)

London, 4. okt. — General F. B. Maurice, glavni direktor bojnih operacij v vojnem stanu, javlja, da so angleške čete prodrle poldrugo miljo daleč na deset milj široki fronti v Flandriji. Angleške čete so okupirale vas Broadseinde in dospela na vrh gričev Paschendaale. Pozicije Moraled, Cameron in Covert so tudi že ostavile za seboj. Trije bataljoni Nemcev so se pripravili na napad ravno ob času, ko se je pričela angleška ofenziva. Bataljoni so prišli pod ogenj kritja in se razpršili. Veliko število ujetnikov prihaja v osadje. Podajajo se v stotinah. Bitka se vrši v okolici najbolj strateških točk, na hribih Paschendaale-Gleulvelt, ki tvorijo sadnjo obrambo za Nemce na robu flandrsko planjave.

Berlin čez London, 4. okt. — Vojni stan poroča, da se je danes razvila nova ofenziva Angležev na Flandrskem. Bitka se nadaljuje.

London, 4. okt. — Angleške čete so danes zjutraj ponovile infanterijske napade na Flandrskem. Vojni stan javlja, da so bili napadi uspešni. Angleži so pri prvem navalu osvojili prvo nemško linijo. Napadi so sledili silovito bombardiranju, ki je kakor mogočen potres zihalo zemljo in popolnoma razdrlo nemške obrambne pozicije. Bitka se vrši na široki fronti severno od ceste Ypres-Menin in severno ter južno od ceste Ypres-Roulers.

Nemci se srdito otepljejo, ali navala niso mogli vzdržati. Osamljene postojanke strojnih pušk so sicer prizadale nekaj izgub med angleškimi četami, ki se pa ne morejo primerjati z velikimi izgubami Nemcev. Takoj v začetku bitke je bilo ujetih večje število Nemcev in ujetniki še vedno prihajajo.

Najnovejši angleški napadi so del zavezniške kampanje, ki je naperjena proti hribom Pass Chendaale. Ko bodo Nemci enkrat vrženi s teh hribov, se bodo morali boriti na široki flandrski planjavi, kjer ni višin, da bi jim nudili zavetje.

Nemci so sinoči izvršili še en protinapad med Tower Hamletom in gozdom Polygon, toda napad se je dočela izjalovil, kakor v vseh prejšnjih slučajih.

Nemški vojni stan poroča o silovitem artilerijskem ognju na belgijski fronti. Dalje javlja nemški generalni štab, da so Nemci osvojili 1200 jardov ozemlja na hribu št. 344 pred Verdunom. Napad se je izvršil s pomočjo mornarskega topniškega ognja. Francozi so protinapadli, ali pozicij niso otili.

Pariz, 4. okt. — Po uradnem poročilu ni bilo večraj posebnih bojev na francoski fronti. Artilerija je bila aktivna iztočno od Remsa in pri Verdunu.

Italijansko bojišče.

Rim, 4. okt. — Vojni stan poroča, da so Avstrije včeraj napadli italijanske pozicije na zapadu. (Dalje na 3. str., 1. kol.)

VESTI Z BOJISCA.

Politične razmere v Nemčiji so tako mizerne, da bolj več ne morejo biti. Mogoče je hotel Michelis...

Večkrat smo že videli Nemčijo, ko je stopila pol koraka naprej in potem pa en velik korak nazaj.

V ravnosti številki ima "Arbeiter Zeitung" na prvi strani uvodni članek, v katerem razpravlja o avstrijskih financah.

Veljiko, delegat iz Ukrajine, je govoril za avtonomijo v Ukrajini. Dejal je, da tri milijone hrabrih ukrajinskih vojakov bo stalo...

Danes je bilo uradno razglašeno, da je ustaja v Tambovu zadušena. Nemiri tamkaj so se pojavili zadnje soboto.

Litvinci zahtevajo samostojno republiko. Stockholm, 4. okt. — Dr. John Sztupans, lastnik litvinskega lista v Scrantonu, Pa., kateri je bil v Rusiji in je zdaj na povratku v Ameriko...

Ameriški parnik potopljen. London, 4. okt. — Sovražna submarinka je v sredo potopila ameriški parnik "Annie F. Conlon".

Preddsednik Argentini je namerala odstopiti. Buenos Aires, 4. okt. — Poroča se, da bo preddsednik Irigoyen resigniral 12. oktobra, ko poteče eno leto, odkar je bil izvoljen.

Papež in kardinal Mercier. Amsterdam, 4. okt. — Z belgijske meje poročajo, da je papež naprosil generala Falkenhayna, nemškega generalnega guvernerja Belgije...

Trinajst ladij potopljenih. London, 4. okt. — Uradno tedensko poročilo pravi, da so sovražne submarinke potopile v minulo teden enajst parnikov z nad 1600 tonami in dve ladji pod to težo.

Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIA, Harminia, Pa. KADITE TILLMAN CIGARE. Unijsko izdelane. Ibykus Cigare 10c "La Casera" Cigare 10c TILLMAN CIGAR CO. AURORA, MINN.

Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIA, Harminia, Pa. KADITE TILLMAN CIGARE. Unijsko izdelane. Ibykus Cigare 10c "La Casera" Cigare 10c TILLMAN CIGAR CO. AURORA, MINN.

Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ki nemške podmornice dobro podkontrola. Vopička je prišel v Jaz. Petrograd, 4. okt. — Charles J. Vopička, ameriški poslanik za Rumunijo, poroča, da je sredno prišel v Jaz, kjer je začasni sedež rumunske vlade.

Japonska ponuja ladje. Tokio, 4. okt. — List "Niš-Niši" javlja, da je Japonska ponudila Zdraženim državam 100,000 ton ladij, ako Amerika prekliče svoj embargo na jeklo.

Naraščajoča sila angleške artilerije. London, 4. okt. — Winston Churchill, municijski minister, je rekel včeraj, da angleška artilerija letos izstrelji štiri granate proti eni, ki je bila izstreljena lani ob času somške ofenzive.

Težave švedskega kralja. Stockholm, 4. okt. — Ministertvo, ki je resigniralo vsled poraza vlade pri volitvah, je ostalo pri ostavki. Kralj Gustav je včeraj povabil voditelje večjih strank na razgovor in jim razkril željo, da bi rad videl koalicijsko vlado.

Nemci posnemajo Angleže. Pariz, 4. okt. — Nemci so začeli graditi oklopne kare po vzgledu angleških ali takozvane "tenke". Oborožili jih bodo s tripalčnimi topovi in strojnimi puškami.

Štrom Amerike. KONGRESNIK MASON SE ZAGOVARJA. Washington, D. C. — Hefflinova obtožba, da sumi nekatere kongresnike, da so se obnašali sumljivo, je zopet oživel, ko je vstal v zbornici kongresnik Mason iz Illinoisa in očitil Hefflina, da ga je po krivici napadel, očitajoč mu izdajstvo in "ga spravil v zvezo z Emo Goldmanovo."

Dejal je, čeprav je bil nasprotnik vojne, je sedaj podpiral in privoščil je nemški militaristični avtokraciji precej ostre besede.

KOMPANJE PROTESTIRAJO PROTI DOLOČENI CENI ZA PREGOG. Washington, D. C. — Zastopniki kompanij za javne potrebe iz Illinoisa in Iowe so protestirali pri upravitelju za kurivo proti določeni ceni za premog.

Prodaja posestev. Niski pogoji. Za \$2500 se dobi hiša za dve družini na Virginia St. Za \$2500 se dobi hiša, 8 sob, na 30th Ave.

Prodaja posestev. Niski pogoji. Za \$5000 se dobi hiša z opeke zidana, 14 sob, na Greenbush St. Za \$3500 se dobi 8 sob bungalov-hiša, na West Allis.

Prodaja posestev. Niski pogoji. Vse podrobnosti se poišče pri LOUIS HARMS, 42 National Ave., Milwaukee, Wis.

Prodaja posestev. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

Prodaja posestev. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

Prodaja posestev. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

Prodaja posestev. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

Prodaja posestev. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

Prodaja posestev. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

stotkov dražji kot pred enim letom. ROPARSKI MORILCI PRED SO-DISCEM. Chicago, Ill. — Trije roparji, ki so oropali uslužbenca ekspresne družbe pred tovarno Winslow Bros. in izvršili dva umora, so bili zaslišani od kriminalnega sodnika Sabbatha.

POSTA ZA VOJAKE V EVROPI MORA BITI ODDANA DO 15. NOVEMBRA. Washington, D. C. — Glavni poštar Burleson, vojni tajnik Baker in mornariški tajnik Daniels naznanja, da nova tovarna božična pošta za Evropo biti oddana do 15. novembra.

FARMARICE ZAHTEVAJO MOBILIZACIJO FARMARSKIH DELAVCEV. Chicago, Ill. — Farmarice iz vseh krajev Združenih držav zbirajo v Morrisonovem hotelu. Sprejele so resolucijo in jo odpisale predsedniku, v kateri priporočajo registracijo vseh mož, ki niso v armadi, tako da farmariki delavci, ki odpove delo na farmi, ne more dobiti drugega dela, če vladi ne naznani zadostnih vzrokov.

SKUŠNJE ZA POŠTARJE. Springfield, Ill. — Dne 14. novembra se vrše skušnje za poštar, je drugega in tretjega razreda. Letna plača znaša od \$1,000 do \$2,400. Prosilci morajo biti državljan, stari 21 let in morajo prebivati v delokrogu pošte ob času, ko je bilo mesto izpraznjeno.

PRODAJA POSESTEV. Niski pogoji. Za \$2500 se dobi hiša za dve družini na Virginia St. Za \$2500 se dobi hiša, 8 sob, na 30th Ave.

PRODAJA POSESTEV. Niski pogoji. Za \$5000 se dobi hiša z opeke zidana, 14 sob, na Greenbush St. Za \$3500 se dobi 8 sob bungalov-hiša, na West Allis.

PRODAJA POSESTEV. Niski pogoji. Vse podrobnosti se poišče pri LOUIS HARMS, 42 National Ave., Milwaukee, Wis.

PRODAJA POSESTEV. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

PRODAJA POSESTEV. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

PRODAJA POSESTEV. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

PRODAJA POSESTEV. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

PRODAJA POSESTEV. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

PRODAJA POSESTEV. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

PRODAJA POSESTEV. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

PRODAJA POSESTEV. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

PRODAJA POSESTEV. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

PRODAJA POSESTEV. Niski pogoji. Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate z njenimi idejami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

Slovenska Narodna Podperna Jidnota. Ustanovljena 9. aprila 1904. GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR: Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill. I. Podpredsednik: J. Bratković, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.

VERHOVNI EDRAVNIK: F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov: JOHN VERDERBAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

UREDNISTVO "PROSVETA", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois. VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglasi, se pošiljajo na naslov: UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Potrebuje 5 zmernih projektov. Prve vrste ugodnost. 2000 čevljev od družine Armor Plate Plant, tovarne. Pišite takoj za posnila, ne odlašajte. P. O. box 801, Charleston, West Virginia.

CHICAGO DAY AND NIGHT LAW SCHOOL. Prepares for College, Law, Medicine, Dentistry or Engineering, in the shortest possible time. or Catalog Address Chancellor J. J. Tobias, 53 W. Jackson Blvd. Tel. Wab. 5595.

Dr. Koler SLOVENSKI EDRAVNIK 636 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

ZASTONJ ČAJ NA POSKUŠNJO 15 ČUDOVITIH ŽELIŠČ vsahuje slovita zdravila iznajdba, FATHER MOLLINGERJEVGA SLOVITEGA ŽELIŠČNEGA ČAJA.

PROMENILO KRI V NJEGOVH ŽILAH. H. H. Von Schlick, edini tovarnar na svetu tega svetovno slovitega Borgarskega Krvnega Čaja, prejel je pred kratke slednje pismo od Emery Kuffusa, 1941. 1st Ave., New York, N. Y.

MARVEL PRODUCTS COMPANY, 6 Marvel Building, Pittsburgh, Pa. Opomba: Ako želite zavartovati vašo pošljatev, pošljite 10c več.

NORTH SIDE STATE BANK ROCK SPRINGS, WYO. IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00 Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI.

\$100.00 do \$150.00 vsaka dva tedna v slučajih tudi več zaslužijo naši delavci. Delo je prijazno, premog je čist, premogorovi so varni in dosti vozov.

The PENN-MARY COAL CO., Hellwood, Pa.

SLOVENEK -- GLAVAR INDIJANCEV.

Povest o zlatokalcih. — Spisal F. S. Teuchar.

Izoblastjevanje

Stopivši k njemu, je ženska (eden izmed njih je bila ženska), dvignila njegovo glavo v svoje naročje in obrisala kri z obraza; pri tem je presenečeno vskliknila, kar je hitro privedlo še drugega zraven. Po živahnem pogovoru sta sklenila, da napravita nosilnico in truplo vzameta s seboj. Obvezala sta mu večje gane in ga previdno naložila na nosilnico, nakar sta prišla vsak na enem koncu in kmalu izginila v temi.

9.

Tri leta so minila od tega časa. V "Dolini Prospektov" se je zelo izpremenilo; dovršile so se take izpremembe, da bi v prejšnjih časih noben naseljence ne mogel verjeti, da je sploh mogoče. Tisto jutro, ki se je ponoči izvršila ona tragedija gori na griču, so ali vsi prebivalci iz "Doline Prospektov" iskali v prepadu Pavletovo truplo Grill je povedal, da je izvršil samomor radi tega, ker je po nedolžnem umoril O'Neila.

Mladi vdovi so povedali isto povest.

Zelo so bili presenečeni, ko so prišli na lice mesta, kjer bi po njih mnenju moralo ležati truplo, pa ga niso našli.

Praskali so se za ušesi in si belili možgane, toda izvršiti niso mogli definitivnega zaključka; dokler niso končno vplivnejši izjavili, da so najbrž volkovi raztrgali in požrli truplo.

"Toda požreti so ga morali s kostmi vred, ker ni sledi o njem," je pripomnil nekdo bolj neverjetnih.

O'Brien je bil trdno prepričan, da se Pavel ni ubil in da se kmalu vrne; ko pa je pogledal proti pečini, je zmalaj z glavo in tudi pritržil drugim, da ga nikdar več ne vidi. Kdor se je ozrl proti pečini, s katere je padel Pavel, ni smatral Bregarja živim.

Ko pa je po tem dogodku preteklo leto in dan in Pavel se še ni vrnil, so minili zadnji pomisleki o Pavletovi smrti.

Odvetnik Anderson je ostal po tem dogodku še par dni v "Dolini Prospektov", nagovarjajoč mlado vdovo, da bi se presečila v D—, ker v "Dolini Prospektov", zdaj nima kaj početi, kar pa je ona pozitivno odklonila in se jokaje v britki toni:

"On se vrne in ostati moram tukaj, dokler ne pride nazaj!"

Mlada žena je ob tej strašni izgubi veliko trpela. Ko se je naslednji dan zavedla deloma podede strašne tragedije, je skoro obupala. Kdo naj zdaj skrbi za njo in njeno ljubljeno dete. Dan za dnevom je jokala v svoji kolibi, pričakujoč svojega moža, za katerega je zatrdno verovala, da bo prej ali slej pride. Ko pa je preteklo leto, so se ji pa vsi upi razblinili v — nič. Od tega je živela v nekakem melanholičnem stanju.

Jim Grill je takoj naslednji dan po onem usodepolnem večeru nekam odpotoval, ter se vrnil v dveh tednih — ves blede in upadel — nekako strašilo prejšnjega Grilla. V nekaj dneh je razglasil odkritje bogate žile v njegovem zlatem rudniku, ter obljubil Roži svojo pomoč v njeni hudi stiski, kar pa je ona energično odklonila, češ, da bi gotovo Pavletu ne prijalo, če bi kdaj zvedel. Grill je bil zelo previden in ni nikdar govoril o svojem bivšem tovarišu drugače, kot le dobro. "Ubogi Pavel! Da je moralo tako priti," je tu in tam vzdihnil, ter si zakril obraz z obema rokama v znak globoke žalosti.

Pogosto je obiskoval njo in Roža je kmalu gledala na njega kot na svojega edinega prijatelja in zaščitnika. S svojo lepo umerjeno besedo in naklonjenostjo v vseh ozirih, se ji je vedno prikupil.

Nekega dne ji je rekel:

"Gospa Bregarjeva, Roža! — Ti potrebuješ zaščitnika in tovariša v tvojem življenju, človeka, ki te varuje pred svetom — nekoga, ki oskrbi za vzgojo tvoje male hčerke. Pavel je mrtev. Zakaj se zopet ne omožiš?"

Toda Roža ga ni poslušala, vrgla se je ob oknu na klop in britko jokala ob misli, da je Pavel mrtev. Toda ženska vstrajnost vzdržila le malo — osobito še v razmerju, v kakršnem se je nahajala naša Roža. Pri vse tem je pa tudi Grill znal igrati svojo ulogo jako izborno, tako, da mu je končno verjela, da je bil najboljši tovariš in prijatelj njenega zgubljenega moža — in njen. V svojem resnem položaju je končno privolila v ženitev.

"Ne bom te mogla nikdar ljubiti," je rekla. "Kajti moje sreče je vedno bilo in bo s Pavlom a kljub temu bom skušala biti tvoja dobra žena. To žrtve storim le v dobrobit svojega otroka," in vrgla se je na posteljo in britko jokala.

Grill je počasi odšel. Na njegovem zlobnem obrazu je bilo čitati izraz triumfa.

"Končno! . . . Končno!" je mrmral in si mel roke, gredeč nizdol po hribu. "Igra se je v splošnem obnesla še bolje, kot sem sploh kdaj pričakoval."

V nekaj dneh sta se odpeljala v bližnje mesto, kjer sta bila poročena. Na tem potovanju se je Roža šestkrat zjokala in premišljala, kako vse drugače je bilo ob njeni prvi poroki.

V "Dolini Prospektov" so bili presenečeni in tudi nekoliko jezni, ker niso bili povabljeni na ženitovanje. Ko je zvedel O'Brien to novice, je jezno izjavil:

"Nič dobrega ne bo iz tega, toda pazni na Grilla! Njen varuh ostanem v sili."

In O'Brien je ostal mož beseda. . . .

Če je Roža kaj želela, je bil O'Brien vedno pripravljen vstreti njeni želji. Neko posebno spoštovanje do Pavleta ga je gnalo do tega.

Zakonsko življenje med Grillom in Rožo je bilo v začetku še precej povoljno. Grill je prodal svoj roč za tristo in petdeset tisoč dolarjev, ker je sklenil oditi iz teh divjih krajev.

"Kako vesel bi bil Pavel — ko bi se živel," je s solzami v očeh rekla Roža, ko je zvedela novice.

Spomini iz prejšnjih časov in iluzije, kako romantično bi živila s Pavletom, so ji izvajale mnogo solza in Grill jo je največkrat dobil pri sebi domov — vso objokano. Zdaj je še-le pogrešala svojega ljubljena najbolj, ko je imela na razpolago tudi gnotna sredstva. . . in polovico tega je spadalo njemu. . .

Nekega dne je na vprašanje Grilla povedala, zakaj vedno joka. In Grill je nato sklenil, da v najkrajšem času zapusti pusto "Dolino Prospektov". Roža ga je prosila, naj vzame s seboj tudi O'Briena, ker jo ni maral žaliti, je vstregel njeni želji.

Prodala sta kolibo in vse drugo kar sta lastovala, in se nekega lepega dne napotila z O'Brienom vred iz "Doline Prospektov" proti vzhodu. Vsi prebivalci so se sešli in jima voščili srečno pot. In ko je Roža prijezdila do ovinka, se je še enkrat obrnila v sedlu nazaj proti "Dolini Prospektov" in s solzami v očeh rekla:

"Pozdrav tebi, "Dolina Prospektov", nudi-la si mi veliko veselja — in tudi veliko — ah! kako zelo veliko gorja. . ."

"Zadnji pozdrav tebi; ne vidim te več."

In njena izjava je bila resnična, ker se res ni nikdar vrnila v tiste kraje. Kot se je ona poslovila od te naselbine, tako se hočemo mi, dragi čitatelji in študentje ker se ne bomo več mudili z našo povestjo v teh krajih:

"Pozdravljeni "Dolina Prospektov", tvoje skrivnosti in razočaranja! Mnogo si jih osrečila. . . s svojim - zlatom. . . Dosti jih je pa tudi zgubilo življensko srečo in zadovoljnost. . . Da, celo življenje. . ."

Zakonska Grill sta spadala vsak k nemu zgoraj omenjenih oddelkov. . .

Tiho sta nadaljevala pot, zatopljena vsak v svoje misli. . . in O'Brien jima je ponižno sledil.

10.

Ob prijaznem potoku v precej razprostrani dolini, se je nahajal glavni stan mogočnega indijanskega rodu Nte. Vojniki, to je vso možki, so se vsak dan telesno vadili in vežbali v orožju, dočim so ženske morale opravljati vse ostalo delo. Lajanje psov, prhanje divjih mustangov, ter kričanje napol nagih otrok, se je čulo že od daleč. To je pozorišče, na katerem nameravamo naše čitatelje nekaj časa zadržati.

Bilo je vročega poletnega dne v sredi avgusta, sonce je pošiljalo ves dan svoje tople žarke na razbeljeno zemljo, da se je večina vojnikov zatekla v sence šotorov, pustivši ženske pri delu. Le kakih deset je bilo toliko razpoloženih, da so igrali z velikim zanimanjem igro "mokasin", katera obstaja v tem, eden skriva kroglice pod čevlji, drugi pa skuša ugasniti, pod katerim dviljem se kroglica nahaja. Nekako tako kot naša igra "skrivati in iskati."

V senici pred nekim večjim šotorom je sedela mlada deklica. Njeni košati, dolgi lasje so se ji vsipali po ramenih. Tu pa tam je dvignila oči in pogledala proti šotoru, nakar je zopet pogledala v svoje delo; delala je novo obleko iz kožuhovine. V šotoru je vse mirno — nič se ne gane, dočim se za šotorom začujejo stopinje. Ono se hitro ozre in zardi, kot bi bila zasmešana pri kakšnem nepostavljem opravilu.

Mož, ki je stal pred njo, je bil nekaj posebne-ga med Indijanci. Kjerkoli se je prikazal, je izzval pozornost vseh. Visok je nad šest čevljev, čokato telo s širokimi rameni zelo pristoja njegovi visoki postavi; obraz mu je plemenit, z odličnimi potezami. Glavo, ki mu jo diči orlovo perje, drži ponosno pokonci; njegovi ravni črni lasje mu sežejo dopasa dočim ima okrog rameni ognjen bel plašč. Njegova obleka je narejena iz kože sivega medveda v rokah drži svojo najzvestejšo tovarišico — puško.

Tak je "Močni Bivol", vojni poglavar Utovceev.

Vstavljal se je pred šotorom tik deklice in vprašal:

"Moja hčerka čuva šotor "Zlatolaseca", belega glavarja; ali je on notri?" in pogledal ji je strogo v oči.

Deklica je mirno ponosno pogledala očetu v obraz.

"Zlatolasec spi," je odvrnila. "Vrnil se je z lova zelo utrujen, zdaj spi, odkar je prišel domov. Pazim da ga kdo ne zbudi po nepotrebnem on potrebuje počitka."

Obraz Močnega Bivola se hipoma stemni. Po kratkem premisleku reče:

"Moja hčerka ljubi Zlatolaseca na moje lastne oči sem videl kako je postajala njeno hrepene-nje po belem glavarju vsak dan večje. Ali se ne bojiš ljubiti belega človeka? Tvoje sreče je bilo že enkrat podarjeno onemu bledolčniku, ki pa te je — zavrgel. . ."

Znak bolesti se je pojavil na dekličinem obrazu, toda vstanivši na noge, je ponosno izjavila:

"Resnično, oče moj! Toda Zlatolasec ni tak kot je bil Zvita Kača. Jaz ljubim tega bledolčnika," in ljubezen je sijala iz njenih oči. "Ljubila sem ga ves čas od dne, ko je rešil mene in moje-ga medicinskega očeta iz rok zlobne Zvite Kače. Tako velika je bila moja ljubezen, da ko sva z Gorskim Duhom oni večer dobila njegovo truplo ležeče med kamenjem in polno ran, sem raztrgala svojo obleko in napravila iz nje obveze, s katerimi mi je naš medicinale obvezal rane. Vso noč sem nosila polovico njegove teže, in prav nič nisem bila utrujena, Vdihovala sem mu sapo, ker je bil že dozdnevno mrtev. Deset noči sem žula pri njem — ne da bi zatislila oko, tako veliko mi je bilo za njega — da ostane pri življenju. In ko je ozdravil, je postal naš, popolnoma naš, oče! On misli, da je bil rojen med nami, kajti spomin na preteklost, ki je živel s svojo ženo med bledolčniki, ga je popolnoma zapustil. Popolnoma je prepričan, da je Indijanec; zato sem gotova, da ostane med nami vse svoje življenje."

Solnena Roža je govorila resnico.

(Dalje sledi.)

Lovro Kuhar:

TADEJ PL. SPOBLJAN.

(Konec)

S Panakovičem sva postala velika prijatelja; priučil me je tudi igranju na citre in na zimo sva se namenila v Italijo. Zatrjeval mi je, da je bil že večkrat tam, da se izplača, z igranjem se zasluži lepi denarji. Alpe je pobelil sneg, midva sva pa odrinila proti jugu. Skrbel me je prehod čez državno mejo, oba sva bila brez potnih listov.

"Ne skrbi!" je dejal Palankovič. "Okaniiva jih. Čemu so mejni stražniki? Da jih prevariš, prosim te!"

Res sva jih imenitno obrila. Tovariš je izbral pravi čas in odredil vse tako, da sva brez ovine prišla čez mejo. Takoj sva prišla z igranjem, Palankovič je rezal golob, jaz sem ga spremljal na citre. Dobrodošla sva bila povsod; gostilna, kjer sva nastopila midva, je bila polna gostov in poslušalcev. Vendar se nisva mudila nikjer predolgo, najin cilj so bila mesta Benetke, Milan, Turin. Tovariš je pripovedoval toliko lepega o njih, o darežljivih prebivalcih, o dobrih zaslužkih, o vinu, cenejšem, nego je po naših mestih voda. V Benetkah sva začela razvijati pravo cigansko delovanje. Največ se je zaslužilo zvečer v kavarnah in hotelih. Ali kako priti v nje? Kavarnarji, hotelirji in restavaterji so veliki sovražniki potujočih igralcev, zapirajo jim vrata in jih mečejo čez prag. Premeteni Palankovič je vedel iz izkušnje, kako treba stvar prijeti. Vsaka italijanska kavarna ali hotel ima dvojen vhod. Pri enem vzhodu je poslal mene v kavarno, pri drugem je čakal na ugodno priliko. Seveda so markerji planili po meni in me suvali nazaj. Med tem je vstopil on nemoteno in začel igrati na gosli najprivlačnejše skladbe in ko so ga hoteli izrinuti, si je že osvojil srca do-zvnetega občinstva, zahtevalo je igrakega sebi. Palankovič je zahteval še mene in na ta način sva se navadno vrnila v kavarne in hotele. Iz Benetk sva se podala v Verono, iz Verone v Padovo in iz Padove naprej po Lombardiji v Milan. Milan je razkošno sijajno mesto, kavarn in zabavišč je menda toliko, da v nobenem drugem italijanskem mestu ne. Kakor drugod, isto sva izvršila tudi tukaj: dopoldne sva spala, popoldne in na noč sva obiskavala različne kavarne, igrala in pila vino. Lombardsko vino, moj dragi! Pri nas vina niti ne poznamo, navajeni smo na vsake luže. Po deset, petnajst soldov ga je bilo do preostanka. Nikjer nisva popila toliko vina kakor ravno v Milanu, nikjer pojedla toliko dobrega in tudi nikjer odnesla toliko lir. Iz Milana sva odšla v Turin, iz Turina preko Apenin v Florenco, odtam pa sva se obrnila proti severu. Omeniti še moram, da postopač ni nikjer tako varen kakor v Italiji. Karabinerji sicer krožijo okrog, a ravno s temi je najmanjša skrb. Srečaš na cesti karabinerja, hudogledega, brkatega moža, premotri te od pet do glave in zarodlja z zaponkami. Razumeš, segneš za srajco in mu vljudno pomoliš svoje papirje, davno ne kak potni list, ampak kako staro šolsko spridevalo, kako drugo sodnijsko izkazilo, ki se glasi bogve na katero ime, samo da je dovolj kolekavano in pečateno. Mož gleda v branje, skuša čitati, kima. . . seveda nemično razume karabiner v apeninskih gorah, in na zadnje ti z zadovoljnimi obrazom spet izroči "potni list". Še več, če vidi, da si raztrgan in shujšan, poseže v žep in ti podari liro zato, da si goljufaj. Dve leti sva pohajkovala s Palankovičem po Italiji in nikoli nisva prišla z njimi nazaj.

Poleg mene je spal Tadej in smrdel v hrupavem basu. Počival je mirno, reke pdo glavo, cilindar pomaknjen na oči, z izteg-ujenim truplom. Tako spavajo le brezbrizneži. Gozd, zavit v utripajočo mesečino, je dremal na okrog, skozi veje in vrhovje je šelestel veter enakomerno pesem. Čez dolgo sem zaspal še jaz.

Vsa trda od mraza, oblita od jutranje rose, sva se zbudila. Zvezde sva že zamudila, od vzhoda je vstajal dan, osvetljen z žarkim soncem.

"Zdaj naprej, da se ogrejeva!" je dejal Tadej in sklepetal z zobmi. Poiskala sva cesto in se napotila dalje. V petih dneh sva prehodila Korosko, v osmih sva se že nahajala v Ljubnem. V Donaviciu sva dobila delo v tovarni, pa že čez tri dni sem ostal sam, Tadeju ni dihalo naporno delo in odžvižgal je proč. Ne vem, če se še klati po zemlji ali ne.

Moji veliki cilji, moji blagi, pošteni nameni, ki sem jih nosil v svojem srcu ves čas najinega potovanja, so se mi v Donaviciu prevrgli v laž in razočaranje; z zaslužkom sem se komaj preživljal, ne da bi še postal ogoljufani gospodinjnj njen delež. Poslal pa ji ga bom, zase in za Tadeja, kadar dobim honorar.

In sem štirinajst dni cepil drva. Kmet mi je napisal potrdilo, župan je podpisal in potrdil z občinskim pečatom, pa sem bil varen šest mesecev. Na ta način sem potoval dalje; kadar je potekel čas, sem si pravico obnovil. Izkušil sem vse; ni dela, ki bi ga ne znal prijeti v roke. Bil sem cestni pometeč, glumač, tesar, drvar, ribič, delal sem v tovarnah, v rudokopih na železnih in na polju, kidal sem guoj, brodaril po re-kah, vozil za kmete. Če mi je delo ugajalo, sem vztrajal dalje, če ne, sem šel naprej, včasih sam, včasih me je spremljal kak tovariš. Pri tem sem nenadoma našel svojo sestro Stefanijo. Prišel sem do velikega lepega gradu blizu najinega trga v precej prostorni planinski kotlini. Po naključju sva se sešla; sprehajala se je v parku pred gradom, slučajno sem prišel mimo in jo hipoma spoznal. Bila je še prejšnja Stefanija, lepa, ponosna, le nekoliko izrazitejša je postala. Predstavil sem se. Kako se je prestrašila brata — cestnega vagabunda. Ni verjela svojim očem, pa me je povabila k sebi v grad. Ostal sem pri njej par tednov, pil in jedel raz njeno mizo in poslušal njene tožbe. Objokavala me je noč in dan, svarila me ter mi očitala preteklost.

"Da bi vsaj svojemu stanu prizanesel!" je ihtela. "Kaj ne veš, da si plemič? Ne le sebi, vsenu plemstvu škoduješ s svojim propalim življenjem, najbolj pa meni in bratu! Daj, vrni se na pravo pot!"

Slovesno sem ji obljubil in jokal z njo vred. Večne solze, vedno tuginovanje mi je jelo presediti in v par tednih sem zapustil grad in sestro. Odslej se še nisva videla. Zdaj ima gotovo že precej dorasle otroke.

Moje nadaljno življenje si lahko sam predstavljaj, podobno je temu, ki sem ti ga opisal. Lahko rečem, neumen nisem bil nikoli, razen tedaj, ko sem se dal opehariti židu Wolfu in mu pomagal do lepe svote. Kadar sem stradal, sem bil lačen, kadar sem se najedel, sem bil sit, prav tako, kakor oni, po kojih žilah se ne pretaka plemenitaka kri."

"Ali se nič ne kesate svojega življenja?" sem ga vprašal na koncu.

"Zakaj? Jaz poznam svet in razmere! Ljudje moje vrste so potrebni človeški družbi. Kadar bo svet tako popoln, tako dovršen, da ne bo potreboval v svoji sredi potepuhov in barab, tedaj bo propal."

Nisem maral ugovarjati njegovemu žudnemu prorokovanju, razmišljal sem rajši o povesti njegovega življenja. Zanimiva zgodba je bila, kazala mi je eno izmed tistih oseb, ki ne poznajo mej sveta, ki lahko prenašajo najhujšo bedo, lakoto in trpljenje, ki pa zbesne v uživanju in ginejo same strasti. Razmišljal sem dolgo v noč.

Poleg mene je spal Tadej in smrdel v hrupavem basu. Počival je mirno, reke pdo glavo, cilindar pomaknjen na oči, z izteg-ujenim truplom. Tako spavajo le brezbrizneži. Gozd, zavit v utripajočo mesečino, je dremal na okrog, skozi veje in vrhovje je šelestel veter enakomerno pesem. Čez dolgo sem zaspal še jaz.

Vsa trda od mraza, oblita od jutranje rose, sva se zbudila. Zvezde sva že zamudila, od vzhoda je vstajal dan, osvetljen z žarkim soncem.

Iz jugoslovanske krajev.

JUGOSLOVANI IN REPOZUSTAVE.

(Slovenec, 18. julija.)

najtežjih najspornejših vpra-b naravno jugoslovansko k-kanje. Ustavni odbor ali de-ni svet — oba sta kompete-reševati samo vprašanje av-ske polovice. Za nas pride v-povest samo toliko, da koda-že avstrijska teritorialna ob-to je slovensko zemlje na Kr-skem, Stajerskem, Koroskem, morskem in v Istri ter hrva-Istri in Dalmaciji. V teh pol-nah pride v povest šest dele-zborov. Da taka rešitev ne-ga celega problema, je jasno, več samo mali del in majhen lokrog. Kaj bodo rekli Hrvat-Srbi v kraljevini, kaj Bošnjaki Hercegovci? Kaj Srbi in O-goreci? To so vprašanja, ka-ne bo reševal avstrijski ust-odbor, ker jih ne more. Ak-pustile svetovne velesile re- našega vprašanja samo na-monarhiji, bi naleteli na skor-premagljiv odpor pri Madž-Naš problem je tesno zvez-Ogrsko. In še nekaj. Vzemim-se za enkrat zadovoljimo s-šitvijo malega dela našega e-šanja v kolikor pripada avstr-državni polovici — ali se ba-tem ponovno pojavila post- stara literarno-politična be-katero najboljši predstav-njena najbolj značilna zast-ka; ali Vraz ali Prešeren! D-ne živimo več v času, da bi se-hko tolažili s tem, da je do- dovolj, da bo prišlo to samo-sebi, in kar je še silnega m-la za živce. Danes stopamo e-bo, v kateri dobivajo ti pro-kri, in nekega lepega dne s-stali pred nami živi in krepi-nas bodo vprašili: Torej? Ka-čete in kako? Ali ste pripra-ni?

Z rešitvijo ustavnega pr-ma monarhije je spojena naš-bra ali slaba bodočnost, in p-bo čas, da bodo poklicani gos-je pokazali, kako so si zam-to rešitev."

(Slovenski Narod, 19. ju- "Slovenske stranke so se pos- vale, kako bi se dala doseči e-stvena taktika njihovih zast-kov pri konferencah ustav-odbora in pri pogajanju z e-mi državnimi faktorji. V sled-se je vršil v nedeljo sestank- blaščenih zastopnikov Jug-avskega kluba, Češke Zvez- Ukrajinske zveze, ter je vspe-ga posvetovanje zadovoljiv.

"Nova poljaka skupina, ki-proglasila načelo dosledne p-ke v smislu krakovske resolu-pod vodstvom poslanca Grom-skija, se približuje ostalim slo-skim strankam v želji vzajem-ga delovanja. To so povoljni-ki.

(Slovenec, 19. julija.) "U-ni odbor ima jutri zopet sejo-Dunaju so vsi člani Jugoslo-skega kluba, ki so člano usta-ga odbora: dr. Korosec, dr. K-dr. Smolaka in dr. Vukotič."

KOMENTAR DR. KREKOVEGO GOVORA.

(Edinost 20. julija.) Med-šimi jugoslovanskimi poslanc-so povrsti direktno obsojali-tislovansko politiko grofa C-Martinica, je bil drk Krek on-je takorekoč z besedami zruš-politični grob človeka, kater-je z največjo pravico na-je z največjo nesrečo za državo."

(Slovenski Narod, 18. jun- Govor dr. Kreka je bil kra-ker je čas omejen pri prora-ski razpavi bilo pa je po svoji-znosti in dalekovidnosti, po s-obliki in vsebini pravo mojs-t-delo pozitivne kritike. T-stvarno in uničujoče ni ni-drug dokazal nesposobn-člamovega sistema.

Končni proračunski razpr-je obračunal govornik Jug-avskega kluba v velikem obe-vladnim programom, ne sa-z vladnim programom, ne sa-z ožjega stališča naših narodi-koristi, temveč še veliko bol-visoko stališče demokratiš-likite sploh.

Tistega pa ne ma

Soproz: — Moja žena z-slovenski, nemški, francoski-glečki, italijanski, oh ko bi se-la v kakšnem jeziku — mi-
VSAK neveden član se Slov-
Narodno Poljevanje
se naroči na "Prosveto"